

Nro 48.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 12-dik napján 1794.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Richard, a' köz jóra ügyelő Commissionának egy nevezetes tagja, a' Nov. 19. ikén tartatott ülésben, arról tudósította a' Conventet, hogy az északi ármádia a' Rénus alsó környékén, a' Pyrenéusi ármádia pedig, a' Spanyolok ellen győzedelmeskedtek; hogy *Dügommier* Generál jelentése szerént, *Charlotte* Generál, *Castella* várának meg kémlelésére, mellyet mind maga a' természet, mind a' mesterség erőssé, és csak nem győzhetetlenné tett, ki küldettétvén, abba bé rohant, minden ottan találtatott eleséget és munitiót elrontott, és ezen igen vitézi probájának tétele után vissza tért a' Fr. táborba.

Ambár annyira meg kissebbitetett légyen is a' Jakobinusoknak előbbi tekintetek és kedvességek a' nép előtt, hogy most már nem könnyen vonhattak azt a' magok pártjokra, 's nem egy hamar indithatnak zenebonát: még is mindazáltal, szükségesnek itilte a' köz bátorságra ügyelő Commissió, a' belső tsendességnek további állandó fenn tartása véget, illendő rendeléseket tenni. Egynéhányat az electoralis Klubból, és a' Sz. Antal nevű külső városban közönséges zenebonát indítani akart Jakobinusok közül tömlötzre hányatott. — Egy *Chartresi* lakos a' Convent gyűlésének gátorja eleibe botsattatván, gyökeres beszédet tartott a' nép közt lévő társaságoknak szükséges vóltáról, hasznáról, és a' közönséges gondokozás modjának jó el-intéztetéséről. Az ő értelme szerént, egyetlen egy közönséges hivatalban lévő személy sem lehet az illyetén társaságoknak tagja, valamint hogy senki törvény tévő és nép, és bíró 's egyfzersmind perelő nem lehet.

A' *Carriere* ellen ki állott tanúk szoros kérdőre vonattatván, olly sok, és olly irtoztató dolgok sülnék ki ellene, mellyeknek tsupa emlékezte is borzadast, és utálatot gerjeszt az emberi érzékenységgel bírókban, és hogyha azoknak mértékéhez illendő sententziát akárnának a' bírák ellene hozni, nem hiszem, hogy egy könnyen, érdeme szerént való halálnak nemét gondolhatnának ki.

A' kórmányozó Commissiók szüntelen való foglalatosságban lenni tapasztaltatnak, mellynek fő tárgya, a' mennyire sajditani lehet, a' *Franzia republica* ellen hadakozó hatalmasságokkal téjendő békességnek planuma. Felettébb nagy szorongattatások közt lenni láttatnak azon közép utnak ki talalása miatt, a' mellyen könnyen és hamar, de azonban ditsőségekre és halznokra való békességet tsinálhassanak. Mivel, hogyha a' Convent a' hegedű húrjait keményen meg vonáná, öszve szakadoznak, avagy világosabban

szólván, ha sokat találnak kivánni, nem egy hamar megy a' békesség tökéletességre; hogyha pedig sokat nem kívánnak, féltő, hogy ismét ki ne kellyenek ellene a' Jakobinusok, és meg ne buktassák a' Conventnek velek nem tzimboráló tagjait.

Egy *Párisi* közönséges levél azt jegyzi meg a' többi közt: hogy a' mostani fontos környű állások közt el kerülhetetlenül egy olly bizonyos principiumot kelletik a' Conventnek keresni, és erős lábra állítani, a' mellyben a' Frantzia nemzet a' több Európai fejedelmekkel, és uralkodó udvarokkal is, meg égyezhessen, 's a' szerént intézhesse dolgait, másként lehetetlen lészzen hasznos és állandó békességet szerezni. Ugyan ezen közönséges levél meg mutattya azt, hogy az illyetén állandó principiumnak nem létele okozta légyen, minden revouúió ideje alatt támadott factiókat, és belső háborúságot. A' Convent soha sem vólt állandó fel tétéleiben, és gondolkozásának módjában, hanem a' miképpen, 's a' merre fújt a' szerentsének szele, arra fordította a' köponyegjét. Eleinte az a' fel tétéle vólt, *hogy nem kívánnya a' respublicának hatardit tovább, mint a' mint ván, ki terjeszteni.* — A' hadi szerentse meg változtatta ezen gondolkozásának módját, és azt végzette, *hogy a' közönséges respublicának eszközlésére nem másokat, hanem respublicanusokat kíván szomszédtságában.* — Meg változván a' szerentse kotzkája, és kevésbe kedvezvén nekünk, mint az ellenünk hadakozó hatalmasságoknak, azt végzette a' Convent, hogy a' *Fr. respublica* tellyességgel nem akarja magát, a' más Európai birodalmak igazgatásának módjában elegyíteni. — Ez a' tántorgó gondolat, ez az imide amoda hajló vegezés szülte, mind magunk kebelében, mind másutt az ellenünk való factiókat, e' nehezítette eleitől fogva dolgainkat. — Ahozképest mind hazánknak, mind Európának bátorságára nézve szükség hogy a' békesség fundamentomáról tetetett fontos kérdés ismét elő vétessen, jól meg rostáltasson,

és olly principiumok vonattassanak abból ki, melyek mind jelenvaló és jövődöbeli ditsösségével, mind hasznával meg égyezzenek a' Fr. respublikának. — Találtattak ugyan olly bódult feju emberek, a' kik azt merték mondani, hogy minékünk semmi szükségünk nintsen az idegen nemzetekkel való szövetségre, elég nekünk, hogyha elegendő kenyérünk és vasunk léfzen; de maga a' tapasztalás fel forgatta, 's le rontotta ezt a' veszedelmes principiumot, a' melly által mind a' kereskedes, mind a' társaságbeli égyesség örököszen el törültetnének.

A' köz bátorságra ügyelő Commissió, egy *Raisson* nevű hires Jakobinust, a' ki régtől fogva, sok gonofznak szerző oka vólt, és *Roberspierenek* titkos kémjét el fogattatta, 's kemény őrizet alá tétette *Nov.* 21-ik napján. — Az utólsóbb mingyárt meg fogattatása után, egy darab üveggel magán eret vágott, és azon üveget apró darabotskákra tördelvén le nyelte; hanem, a' vére meg állitatott, az üveg mérge ellen pedig antidotum, az az, mérég ellen való szer adattott be néki.

Generál *Kellermann*, a' ki avval vádoltatott, hogy az *Alpesi* ármádiát rosszul kórmányozta, és *Lyon* városának ostromlását helytelenül folytatta, 's e' miatt régtől fogva rabságban tartatott, *Nov.* 8 ik napján ártatlannak lenni itiltetett, és még azon nap, szabadon bocsájtatott a' revolutiónális szék által.

A' *Brestiai* ki kötő helyben olly nagy buzgóság vagyon a' hajók készitetésében, hogy a' jövő tavasszal 50 linea hajók szélnek bocsáthaty-tyák vitorláikat. — Egy 8 linea hajóból álló escadrének, hat hólnapra való eleséggel kellett magát meg rakni, és minden szempillantásban készen tartani. — Tsak nem mindennap sok el rablott hajók kisirtetnek bé a' *Bresti* ki kötő helybe. — A' *Terreneuvból* vissza tért kapzsi hajó, 28 tébolygó *Anglus* hajót süllyesztett el, 12 pedig

el rablott, mellyek közt, egy gazdag kereskedő Spanyol hajó is találtatott. — A' napnyugoti Indiába való meneteire rendeltetett kisirő flotta is készen vagyon, melly egy 50 ágyús linea hajóból, négy fregattéból, és 50 kisirő hajókból áll, melyeken két batallion katonaság vagyon.

Hadi Történetek és Környülművészek.

Illyetén foglalatú, *Dec.* első napján költ *Moguntziai* levelet olvasunk: Végtére, *úgymond*, a' miről régtől fogva gyanakodánk, tsak ugyan megtörtént. A' rettenő ágyú harsogások, és puskaropogások ma reggeli 7 órától fogva estig tartottak. — A' mai nap, olly félelmes és rettenetes nap vala, a' minémű napot a' múlt esztendei ostrom alatt sem értünk. — Minden erejét öfzve szedte az ellenség, a' *Zahlbach* mellett lévő *Kubista* nevű sántznak elnyerése véget; két ízben tett vakmerő próbái által sem tehetett semmit is, mind a' kéttzer vissza veretett, még pedig olly veszteségével, hogy halmonként feküdtenek halottjai. — Kilentz óra tájban harmad ízben is próbát tett, és ekkor annyiban szerentsés vólt, hogy a' nevezett sántzot el foglalhatta. — A' Német seregek, vitézi módon védelmezvén magokat, ágyúikkal együtt hátrább mentenek, 's rettentőképen tüzeltek a' kártátsokkal az ellenségre, melly miatt kéntelenek vóltak a' Frantziák az el foglalt sántzot oda hagyni, a' melly történet után mintegy egy, vagy másfél óraig tartott a' tsendesség. Hanem déi után egy óra tájban, ismét egy pihent Fr. colonne állott elő, és mind a' két részről rettenetes vólt az egymásra való tüzelés. Negyedszer is tehát próbát tettek, és ekkor is el foglalták ugyan a' már egynéhányszor nevezett sántzot, de leg ottan ismét ki kellett nékiek abból takarodni. — *Möllendorf* Prussiai Feldmarsal, a' ki már reggeli 9 órakor, *Kalkreuth* Generállal egyetemben *Hauptsteinba* lovaglott, parantsolatot küldött a' *Rénuson* innen fek-

vő Pr. ármadiához, hogy minden késedelem nélkül, mennyen a' *Moguntziai* katonai őrizetnek segítségére egynéhány száz ember, a' minthogy már kettőfél órakor Eben huszár regimentje egészen, és a' Goltz regimentjenek egy része ott voltak, 's eleibe mentek az ellenségnek, hanem másfél óra múlván ismét vissza tértek, és már akkor két ember esett el közülök, és mintegy 30-an kaptak sebet. — Holnap három Prussus regiment fog ide, az az, *Moguntziába* bé marsirozni.

Ezen véres tsatazásban 4 vagy öt száz ember hullott el a' német seregekből, az ellenség közül pedig mintegy 2000. — A' *Moguntziai* V. Fejedelemségnek hadi népe is derekasan viselte magát e' történetben, hanem vólt is vesztesége. — *Weidner* all-kapitány, a' ki *Weisenau* vissza vételében magát mások felett meg különböztette, föbe lövetvén, egyfizeriben a' földre terült. — Rajta kívül még három *Moguntziai* hadi tiszt tetetett fel a' Márs isten vérrel páro gó óltarára. — A' leg nagyobb ágyúzás alatt egy kisdéd gyermeknek, a' ki *Zahlbachból* a' városba akart futni, a' kapuhoz közel egy gránát golyóbis jobb lábát elsodorta.

A' nevezett napon irták *Manhejmből*, hogy a' Frantziák 4 ik redutaikat is elvegezték, és már az 5-iknek és 6-iknak készítéséhez fogtak, melly foglalatosságaikban mindazáltal a' várbeli őrizetnek tüzelése által nagyon megakadályoztatnak, és munkásaik közül is sokan agyon verettek. Ők is viszonozták egynéhányszor az *Oggersheimi* töltésekről. — Tegnap és ma, így szól a' levél író, egynéhány apró tsata esett a' Rénus partyán lévő töltések mellett, és a' tájon, a' hol a' Frantziák a' hatodik redotajokat tsinálni elkezdték. — A' múlt éjjel, a' Rénus töltése háta megett a' *Friesenheimi* erdő mellett, ismét egy új bateriának való helyet jegyezték ki, és más nap reggel már repítették is ágyú golyóbisait és haubitzáikat a' mi munkásainkra, a' kik néhány naptól fogva, új bateriáknak készítésében foglalatoskodtak.

Hát a' *Neuvidi* tréfás és elmés trombitás mitsoda vizsgálatást küldött szomorú olvasóihoz? azt, hogy az öreg *Bender* Ts. K. Feldmarsal, az alatta lévő, és mindenfelől bé záratott seregeivel *Luxemburgból* ki tsapott a' Frantziákra, és minnekutánna sokakat közülök a' *Mirabó* és *Marat* kebeleibe küldött volna, *Grevenmacherig* nyomta őket vissza. — A' miot iratik még most is elegendő elesége vagyon a' *Luxenburghban* szoritatott őrizetnek, sem ételben, sem itaiban semmi szükségget nem szenved, és még most is a' körül be ől lévő falukban fekszik. Ez a' történet okozta, hogy 8000 Frantziák parantsoltattak *Luxenburg* alá marsirozni.

A' *Frankfurti* magános levelek beszélik, hogy a' Frantziák az általok el foglaltatott *Palatinatusi* tartományokban igen sok lovat parantsoltak több ágyúiknak, és ostromláshoz szükséges eszközeiknek *Moguntzia* alá lejendő vitetésekre. — A' desertoroknak vallás tételek szerént, *Oppenheim-nál* készülnek a' *Rénuson* által jönni, melly meg történhetik e', avagy nem? leg jobban meg fogja az idő mutatni.

Nov. 14 ikén terjesztette a' *Moguntziai* directorium a' *Regensburgi* ország gyüllése eleibe, az e' folyó esztendőben való hadakozásra forditatott költségét a' N. Birodalomnak, mellyből ki tettik, hogy az ezen végre közönséges kasszába adattott summa, *Octobernek* végéig, egy millió és 786670 forintra, a' hadi költség pedig egy millió 155889 forintra ment.

A' *Koblentzi* lakosokra vettetett négy millió livra hadi adónak meg enyhítése véget, egy deputatio küldetett, és már el is ment *Párisba*, mellynek minémű foganattya lészzen, nem sokára meg fogjuk hallani. — Úgy hallatik, hogy a' Prussiai király, még az innepek előtt a' *Réusi* armádiahoz igyekszik menni.

Schlick Gróf, Ts. K. minister egy promemoriát adott bé a' Frankóniai kerület Conventusának, mellyben a' Fels. Tsászár azt kívánja, hogy mennél hamarabb lehet, a' Ts. armádiáknak taplatatására szükséges eleség gyűjtetessen öszve, és szabadatasson meg annak illendő árra.

Német Birodalom.

Egy *Mühlheimi* levélből olvassuk, hogy az *Elberfeldi* fabrikánsok, *Gr. Clerfayt* hadi Tármas-ter engedelméből, két előkelő lakost küldöttek a' Kolóniában kormányozó Frantzia Generális-hoz, oly fel tétellel, hogy Fabricans legényeiknek bátorságot szerezzenek, magoknak pedig engedelmet nyerjenek, a' Rénuson túl lakó munkásaikkal való egyességre. Ezek a' Kolóniába küldetett lakosok, onnan lett vissza menetelek után, azzal ditsekedtenek, hogy ő nékiek tellyes szabadtságot engedtek a' Frantziák a' városban ide's tovább való járkalásra; hogy az ott lévő Fr. Generálisok, és nemzeti képviselők őket betsülettel, nyájassággal, és jó szívvvel fogadták; hogy felylyebb említett keréseknek elsőb tikkelyét ugyan meg engedték, hanem az utólsóbbat meg nem nyerhették; hogy igen szoros hadi fenytéket tartsanak, és különössen vigyázzanak, hogy a' fejér nép semmi bosszúsággal ne illettessen; hogy néhány *Kolóniai* lakosoknak rabságra lett tettelekről támadott hir hazug légyen; hogy mindent kész pénzel fizessenek; hogy mind a' tiszteknek mind a' köz embernek elég pénze légyen; hogy az első Generálistól fogva az utólsó kotsisig mindnyáján buzogjanak hazájok' szeretetében; hogy semmi kedvek nem láttatik lenni a' Frantzia katonáknak a' Rénuson való általjövetelre, de hogy ettől se irtodzanak, mihelyt a' Convent parantsolándja, s. a' t.

Egy más, és *Wéselben*, *Nov. 22-ikén* költ levél azt beszéli, hogy az előtt való napon egy

trombitás által késértetett Fr. tisztt a' Rénus túlsó partyán meg állapadván, engedelmet kért az által jövetelre, hogy a' nálla lévő levelet a' *Weseli* commendánsnak maga meg adhassa, 's személyesen is befzélhessen vele. Ez a' Fr. tisztt, a' ki már Obester, és *Jourdan* kórmányozó Fr. Generálnak adjutánsa vólt, által hozattatván a' Rénuson, bé köttetett szemekkel vitetett bé a' várba. A' mint hallatik, a' Rénuson túl lévő Prussus jobbágyoknak, nevezetesen a' *Creveldi* lakosoknak dolga, a' kik azt kértek, hogy a' vizén innen lakó rokonaikhoz fel nyitott leveleket küldhessenek, 's tölök választ vehessenek, tárgyazta által jöveletét. — Egyszersmind nagy szükségek lévén a' lakosoknak mind a' sóra, mind a' tűzi fára, azt kérték hogy engedtesse meg nekik, azokat nállunk meg vásárlani. — Mindennek nagy reménysége vagon, hogy a' télén, mind a' két hadakozó fél tsendesen fog téli kvártélyában pihenni, a' mint már is meg egyeztenek abban a' vezérek, hogy senki is a' Rénus partyáról ne lövöldözzön egymásra ok nélkül.

Thal Ehrenbreitsteinből illyetén foglalatú levél jött hozzánk: A' *Koblentz* és városunk közt lévő egyesség napról napra mind nehezebb, 's úgy veszik észre, hogy nem fog sokáig tartani; t. i. az által járás véget ki rendeltetett Commisziónak gyüllései, *Nov. 25-ik* napjáig el végződnek, 's akkor olztan, sem innen *Koblentzbe*, sem onnan ide által jönni senkinek sem léfzen szabad. — Még mostanis szüntelen foglalatoskodnak a' *Frantziák*, a' *V. Fejedelem* palotája háta megett kezdett batteriáiknak készítésében, és úgy tapasztaltatott, hogy a' *Rhensi* utat, mellyen, a' nagy hegyek és köziklák miatt, nem mindenütt lehetett szekérrel járn, szélesíteni kezdettek, mellyet bizonyossan nem mivelnek ok nélkül. Ezen út szélesítése által sok szegény lakosok, a' kiknek azon hegyeken szép szőlőföldjeik vóltak, nagyon meg fognak károsítatni.

Mastrichtban, egy parantsolatot hirdettetett ki *Nov. 22* ikén *Gillet* nemzeti biztos, és képviselő, mellynek nevezetesebb tikkelyei ezek vólnak: hogy a' *Mastrichti* mostani magistratus *provisorie* továbbá is folytassa hivatallyát; hogy a' városnak és az ahoz tartozó környéknek törvényeiben semmi változás ne tétessen; hogy az eddig fizetet közönséges adó tovább is fennmaradjon, és a' *Frantzia republica* számára szedtetessen ki; hogy a' lakosoknak öröksége és bátorsága meg ne sértessen; hogy a' köztsendeségnek meg háborítói, és az ellenséggel titkon tzimborálók a' leg keményebb módon büntetessenek meg; hogy a' policia, az az, a' jó rendtartásra való vigyázat a' *Mastrichti* commendáns, *Bernandotte* Fr. Generál, alá légyen vettelve; hogy ennek hire nélkül semmi rendelés és parantsolat ne adattasson ki; hogy minden honnyaikból ki költözött lakosok 14 nap alatt vissza térjenek, külömben kótya vetyére fog hátra maradott jószágok hányatni.

Frigyes Belgyiom.

A' *Leidai*, *Nov. 24* ikén költ közönséges levél azt beszéli *Spanyól* országról, hogy a' *Navarrában* táborozó *Spanyól* seregeknek ízerentsétlensége, és *Frantziák* által egynéhány vesben lett meg verettetése, olly nagy rémulést és felelmet okozott a' *Spanyól* nemzet közt, hogy mindnyájan a' békességnek helyre állitását kívánnyák. — Mellynek könnyebben lejendő eszközlésére *Alaudia* hertzeg utólsó minister hivatallyától megfoztattván, ismét Gróf *Aranda*, a' ki épen azért vettetett le ministerségéből, hogy a' királynak mindenkor békességet javaslott, emeltetett arra.

Egy közönséges levél leg közelebb azt hirdette, hogy *Nimwégenből* ki üzettettek a' *Frantziák*; ellenben a' *Brédai* levelek egészen megzáfollyák ezt a' hirt, és azt beszélik, hogy

mind *Nimwégen*, mind *Bréda* körül tsendességben vagynak a' hadakozó seregek. E' dolognak valóságát más Hollándiai levelek is meg erősítik, és azt adják hozzá, hogy az ott táborozó Fr. armadiának commendánsa azt izente volna a' *Brédai* kórmányozónak, hogy nekie semmi parantsolattya nintsen azon várnak ostromlására, és így nagy hazontalanság volna, hogyha a' forpostok ellenségesen viselnék magokat egymás eránt.

Hágából irjak, hogy két pap azért lövette-tett agyon *Brüsszelben*, mivel alattomban a' Frantziák ellen való pártosságra ingerlették a' kösséget, és a' gabona iránt ki hirdettetett requisitió-nak magokat ellene szegezték. Azt is irják, hogy a' *Brüsszelben* hátra hagyatott, és fő kórmány székhez tartozó dolgok iránt egész tisztelettel viseltetnek a' Frantziák, úgy annyira, hogy valaki ahoz nyúlni, vagy el lopni méreszli, halállal büntettetik meg. — A' Hollándiai karok és rendek 20 millió papiros pénzt készítettek, és adtak folyásba, a' mostani szoros környülállások közt. — A' *Hágai* levelek beszélik azt is, hogy *Martinique* szigetében, nevezetessen *Cayennében* a' fekete lakosok fel támadtak a' fejerék ellen, és mind megölték, mellyre az oda küldetett Frantzia biztosok által ki hirdettetett, és a' fekete lakosoknak adatott szabadság mondatik alkalmatosságot adotnak lenni.

Nagy Britannia.

A' *Yorki* hertzeg által küldetett, és *Nov. 12-ikén Londonba* érkezett kurir hosszas tanátskozással való alkalmatosságot adott a' királynak, és a' ministereknek. Ezek más nap ismét öfzve gyűlöltek, és sokáig tanakodtak egymás közt; hanem a' szokás szerént, még eddig tudtára nem adták a' Publicumnak. Ketség kívül kedvetlen hirt vettek Hollándiából. A' *Londoni* levelek a' többi közt azt beszélik, hogy az *Anglus* seregek

vissza fognak hivattatni, tartván attól a' ministe-
rium, ne hogy a' *Bresti* Flotta valahol próbát
tegyen a' szárazra való ki szállásra. E' mellett
azt is el végezte, és már ki is küldötte a' paran-
tsolatot, hogy Angliában és Scotziában 19 új re-
gementek állitassanak fel, rész szerént az ország-
nak, rész szerént pedig a' Frantziáktól el véte-
tett Amerikai tartományoknak védelmezésére. —
A' most Londonban múlató Hollandus követnek
ajánlásai és igiretei meg erősítik azon vélekedé-
sében a' Publicumot, hogy a' Belgák magános
békességre akarnak lépni, és hogy a' Frantzia
nemzet tovább is folytatni akarja az Anglusok el-
len való hadakozást. — A' békességről és annak
elzközeiről való tanátskozás, a' Parlamentom
öszve gyűllésére halasztatott, mellynek *Nov. 25* ik
napján kellett volna el kezdődni.

Nov. 10 ik napján változott a' *Londoni* Lord
Majorság, az az, fő polgár mesterség is, és leg
több voks ment *Skinnerre*, a' melly alkalmatos-
sággal nagy pompa és vendégség tartatott. Jelen
váltak ebben *Pitt* ministert, *Fox*, *Sheridan* és
Grey urak is, mind hárman nagy bajnokjai az
Angliai constitutióknak, és szüntelen való ellenke-
ző társai a' ministeriumnak. — Az új Lord Major
Pitt ministert jobb, az oppositiónalis részről va-
lokat pedig bal keze felé ültette. Az egész ven-
dégség alatt nagy tsendesség, de egyfersmind szép
vigasság volt egyik rész a' másiknak egességéért
űritette a' boros poharat. *Pitt* ministernek haza
menetelekor, a' kösség ki fogta kotsijából lovait,
's maga vontta haza.

Az úgy nevezett *Wighs Klubb* (jól emlekez-
hetnek Erd. olvasóim az Angliai *Torrysról* és *Wighs-*
ról ennekelotte tett jegyzéseimre, és magyarázaty-
tyaimra) a' múlt hólnapnak kezdetében nagy és
számos gyűllést tartott, a' korona és vas matska
tzimerü közönséges vendég fogadóban, holott
Gr. *Derby* volt az előülő. A' vendégség végző-
dése után egy beszédet mondott *Fox* úr, *Pitt* mi-

nister ellen. Valameddig, *úgymond Fox* úr, lehelle-
tet veszek, addig ugyan soha meg nem szűnök a'
hazának valóságos boldogsága mellett viaskodni.
— Ezen fontos társaságból egynéhányan, mint
p. o. *Portland* hertzeg, *Windham*, *Burke* és má-
sok ki huzták ugyan magokat, hanem helyekre
más, és hasonló tekintetes személyek mentenek.

Londonból iratik *Nov. 18* ikán, hogy semmi
örvendetes hirt nem vitt oda a' *Halifaxi* posta
hajó, sz. *Domokos* szigetének jelenvaló állapot-
tyáról. — *Toussaint* és *Lavaux* két Frantzia tisz-
tek, a' ki azon környék kórmányozójának, *Bris-
bane* Anglus Obesternek, által igirték a' *Gonaives*
környékét, ötöt meg tsalták, ígéreteket meg ron-
tották, rajta ü öttek, és minden Anglusok által
azon szigetben el foglaltatott helyeket vissza vet-
tek. — *Guadeloupe* is Fr. kézben vagyon, a' Ka-
pi ki kötő helyet és várast is birják, a' hol mind-
azáltal a' nagy szűkség, és a' sarga hideglelés
uralkodik. — Az Admirális parantsolatot adott,
hogy minden késedelem nélkül készitessen ki a'
The Mary nevű hajó, a' melly *Petrival* kapitány
kórmányozása alatt, a' *Wallisi* hertzeg matkájá-
nak, *Karolina* Brunsvigiai hertzeg allzonynak *Lon-
donba* lejendő vitelére rendeltetett. — Az Angliá-
ban tartózkodó szegény Frantzia emigránsok táp-
pláltatásokra, ennekelötte két esztendővel rendel-
tetett pénzbeli segítség, *Nov. első* napján meg
szűnt.

Az Amérikai Szabad Statusoknak biztosa *Jay*
úr *Nov. 15* ikén, hosszas conferentiát tartott *Pith*
ministerrel a' N. Britannia és Amérikái respub-
lica közt támadott ellenségeskedésnek még zöld
füveben lejendő meg fojtatása véget. — Hogyha
a' Londoni közönséges leveleknek hitelt adha-
tunk, nemtsak a' már regtől fogva controversiá-
ban lévő vég erősségeket, hanem egész *Kanadát*
által engedte Anglia az Amérikái respUBLICÁNAK.

A' Parlamentumnak öszve gyűllése, melly *Nov.* 25-ik napjára vala a' király által meg határoztatva, minden reménységen, és várakozáson kívül, *Decemb.* 30-ik napjára halasztatott. — Az a' kedves hir terjedett el *Nov.* 18-ikán Londonban, hogy *Murray* Admiral egy Amerikából vissza tért Frantzia flottára bukkánván, 19 hajót, és két kísérő fregattat rablott el attól.

Spanyól Ország.

Madrittban *Oct.* 27-ik napján rendkívül való Kabinetbeli gyűllest tartott a' király, mellyben két nevezetes dolog határoztatott meg, 1) hogy az Országban 30000 ember verbuáltasson erőlközösen — 2) hogy a' Katalóniában táborozó Spanyol ármadia, mellynek vezérlesében igen szerentsétlen vólt *Gr. de la Union*, *Rubbi* Generál kórmányára bizattasson; amaz, t. i. *Gr. de la Union* pedig, mint Generál Kapitány *Barcellonában* maradjon.

Egy, *Oct.* 29-ik napján költ *Madritti* levél is meg erőssiti a' Navarrai Spanyol ármádián történt szerentsétlenségeket. — *Urrutia* Sp. Generált nemcsak keményen meg verték, hanem egész corpusát széllyel szórták a' Frantziák. — Az ő szerentsétlenségeinek éppen az az oka mondatik lenni, a' melly vólt *Gr. de la Unnionnak* *Monroch* mellett, t. i. négy batallion gyalogsag, mellyet maga vezérlett az ellenség ellen *Urrutia* Generál, mindjárt az első tűzben, hátat vetett, 's el futott. — Generál *Ossuna*, a' kire hasonlóképen rajta mentek a' Frantziák, eleinte keményebben viselte ugyan magát, de végre ő is kénytelenített a' Frantzia erőnek engedni, és mind ártillériájának, mind tábori bagazsiájának veszteségével el futni. Azonközben segítő seregek menvén *Aragoniából* hozzájok, meg nem engedték, hogy *Pampelóna* alá mehessen az ellenség, a' mellytől már csak másfél mérföldnire vólt. — *Kataloniában* tsende-

sen mondatnak magokat viselni a' Frantziák, meg is mindazáltal, minthogy *Ricardos* General halálától fogva mindenkor mostoha módon viselte magát *Gr. de la Union* éránt a' hadi szerezte, kéntelen vólt a' fő vezérséget le tenni. — Noha mind *Madrittban*, mind az egész Országban nagy kívánsággal, és nyughatatlansággal kívántatik a' békesség: még is mindazáltal kéntelen az udvar, minden esetre, úgy készülni a' jövő esztendőbeli hadakozáshoz, mintha csak most akarna ahhoz kezdeni.

Helvétzia.

A' *Bernai* és *Báseli* levelek beszélik, hogy ottan is nagyon el terjedt a' majdan lejendő békességnek hire, és hogy a' környülállások is látatnak azt bizonyítani. *Bádenbe*, a' hol tartózkodik a' Frantzia minister *Barthelemy*, néhány Aus-triai és Prussiai fő emberek mondatnak érkeztek lenni, a' kik a' Frantzia követnek kéresére onnan *Báselbe* utaztak. Továbba ez a' Fr. követ jelentést tett a' *Bernai* kórmány széknél, hogy leg közelebb két Nemzeti biztosok fognak *Hüningenbe* menni, sőt a' mi több, a' *Básel* mellett lévő első Frantzia postának megparantsolta, hogy olly rendeléseket tegyen, melly szerént minden nap egy kurirt küldhessen *Párisba*. — Egy más *Báseli* levél azt adja értésünkre, hogy *Möllendorf* Prussus Feldmarsalnak adjutánsa több nevezetes idegen emberekkel ott mulat, és gyakran vólt már a' Frantzia követségnek titoknokjánál, *Bacher* úrnál. — Némelleyek békességre magyarázzák ezen környülállásokat, mások pedig a' Frantzia fogságba esett Prussus katonáknak ki váltatására.

Elegyes Tudósítások.

A' *Lówitzi* fő kvártélyból *Berlinbe* küldetett, és múlt *Nov. 18-ik* napján oda érkezett kurir *Gr.*

Dohna azt a' hirt vitte a' Fels. királynak, hogy a' Prussusok ellen hadakozott Lengyel insurgensek már mind le rakták fegyvereiket és capituláltak. Capitulált a' *Ponyatovski* hertzeg corpora is, és 17 ágyút, 's mintegy 1600 fegyvert adott által a' Prussusoknak. — *Warsóvia* egy milliót fizetett az Orosz hadi seregeknek az okozott hadi költségnek vissza fordítására. — A' *Coppenhágai* és *Stockholmi* királyi udvarok mondatnak a' hadakozó felek közt való közbenjárást magokra vállalni. — Az eddig való Török nagy vezér, a' ki mindenkor a' békességet javasolta, meg foztatván hivatalyától, helyére a' *Kajrói Basa Iset Mehmet* emeltetett, a' ki maga is háborús elméjű ember lévén, a' birodalmat is háborúságra akarja gerjeszteni. — A' Lengyel országi dolgoknak ki menetele nagyon meg változtatta a' Divánban ülő Török ministerek gondolkozásának módját, és most már ők is hajlandóbbaknak lenni láttatnak a' hadakozásra, mint a' békességre. Egyiptomban, a' melly közönségesen a' Török Birodalom kenyeres tárának lenni tartatik, nagy szükség mondatik uralkodni. — Az *Olmützi* várban ülő *Frantzia* Generál *la Fayette* házi orvosának elszöklése által el szökött, hanem mingyárt az első postánál, *Sternbergben* meg fogattatott, 's vissza vitetvén erős őrizet alá tétetett mind ő, mind az orvosa.

D. D. S.